

Марина Степнова
БЕЗБОЖНАТА
УЛИЧКА

ПРОЗОРЕЦ
София, 2021

Глава 1

От Маля беше останала само баклавата.

Никой не знаеше какво е това. Но беше вкусно.

Сто ореха (скъпо е, разбира се, но какво да се прави – празник е) се смилат с месомелачка. Желязна, тежка, белязала с предателско хлътване табуретката, ръчката ѝ се върти с хищно проскърцване, усеща се чак в рамото. Когато правиш месото на кайма, се налага да разглобяваш мелачката най-малко три пъти. Заради жилите, усукани около плашещо острите ножове. Но орехите вървят добре. Бързо.

Калорични кифлички от девет копейки – две и половина.

Потъмнели, почти квадратни, със слепени дебелички страни. С тъмнокафяво лъскаво гръбче. Ако са от онези за десет копейки, значи са със стафиди. Излишната половинка си я хапваш, но не наведнъж, а с наслада, отщипвайки по трошица. Някои ги предпочитат с масло, но то със сигурност е излишно. Смърт за кръвоносните съдове. В кухнята влиза котката, препълнена със странни хранителни пристрастия (зелен грах, чай от лайка, веднъж беше изпила чаша портвайн и на другата сутрин беше в окаяно състояние). Подушила стафидите, мяука настойчиво, като протестиращ на Блатния площад опозиционер. Налага се да си ги разделим, но това не е лошо, калоричните кифлички са дори по-вкусни без стафиди. За жалост, вече не правят такива. И котката отдавна умря.

Кифличките трябва да се раздробят с ръце, затова е важно да не са пресни, а леко изсъхнали. Още по-важно е да не забравим и да не ги излапаме още на сутринта с чая. Затова ги скриваме в кутията за хляб, та да не ни изкушават. Чревоугодничество, разврат, сребролюбие, гняв, печал, униние, тщеславие, гордост. Светецът Игнатий Брянчанинов*. Дрънчащият щит и светият меч. Прости ми, Господи, аз съм червей, аз съм животно, а не човек, гавра за хората**. Приятно ми е да се запознаем. На мен също.

Впрочем протестантите заменят унинието с мързел и това обяснява много неща. Твърде много. Защото християнинът, комуто е забранено да унива, не е брат на християнина, комуто е забранено да безделничи. И точно поради това закланите, изтезаваните, наплашените са цял легион.

Амин.

Естествено, кифличките са нещо условно. Хрумване от по-късни времена. Чужди драсканици върху строгия каноничен текст. Нечии бележки по полетата. По принцип са нужни само мед, орехи и семена от анасон. Индийско орехче. В изгнание кифличките са претърпели промени, пък и това, разбира се, не са кифлички, а просто хляб. Вечната сиромашия. Прораслият в ДНК-то ни страх от глада. Супермаркетите по Средиземноморието и досега са пълни с всякакви видове сухари. Селяните с вечните им икономии. Дояждаме всичко, стискаме в коравата си длан дори последната троха. А тези и без това са били бежанци, без грам надежда за подаяние. Какви ти кифлички?

---

* Игнатий Брянчанинов – епископ на Руската православна църква. – *Бел. ред.*

** Неточен цитат от псалом 21 от Стария завет. – *Бел. прев.*

Пускали са в пълнежа им всички остатъци, които са успявали да изпросят или намерят. Радвали са се на бъдещия празник. Подготвяли са се. Вълнували са се.

Дали майка ти е измислила да се добавят и кифлички? А може би майката на майка ти? Споменавала ли е нещо? Спомняш ли си?

Гледа настрани. Не казва нищо. Отново.

Ами добре. Тогава нека бъде сладко от рози.

Навремето по принцип беше невъзможно да го намериш. Само ако се обзаведеш с южни роднини, ако си съсипеш кръвта и нервите с всички онези обременителни истории, с вечните бурни кавги, ликуващи вопли, внезапни гостувания на цяла тумба или аул (в понеделник, без предупреждение, в шест и половина сутринта). А нашата Жужуночка се омъжи, нали я помниш Жужуна? Не я помня и не ме интересува! Но ето че от домъкнатите парцалаци, от претърканиците куфари с нежно и несекващо бръщолевене някой измъква заветното бурканче. Претрити със захар розови листенца. Гладка, натрапчива горчицина. Вкус и аромат на жена. Но не можеше ли просто да ни пратят колет, господи-боже-мой?!

От сладкото от рози ти стига и една лъжичка – не повече, защото...

По дяволите. Телефонът.

Да, здравейте. Не, изобщо не сте ме разбрали. Във вашия случай би било по-уместно три милиона единици, а не милион и половина. Няма ли? Значи ще се наложи два пъти по милион и половина. Знаете къде. Съчувствам ви.

Да. Дочуване.

Та значи, за розите. Веднага трябва да си призная, че нямам никаква южна кръв или роднини. Чист руснак съм, дотолкова, че чак е неприятно. Чист спирт,

без никакво приложение. Дори за дезинфекция. За да пийнеш от него или за да обработиш рана, трябва да го разредиш с алкална вода. В противен случай ще се изгориш и всичко отива по дяволите. Деветдесет и шест процентният спирт става само за стерилизация. Неприятно е да осъзнаеш, че си стерилен. Неприятно е да се осъзнаеш изобщо. Дори една капка от друга, неруска кръв би придала съвсем друг смисъл на живота ми. Но уви.

Позволете ми да се представя – Иван Сергеевич Огарьов. Не, не съм роднина на оня* и не съм приятел на тоя**.

Иван Сергеевич също е само празна реминисценция.

Аз съм лекар.

Всичко на всичко лекар.

* * *

Освен това в баклавата слагат и вишни. По-точно, сладко от вишни, и то специално – без костилки и без сироп, сухи, тъмни, гладки плодчета, плътно натъпкани в еднолитров буркан. Съвсем еднакви. Костилките се измъкват с фиба. Помните ли? Имаше такива. От плътна тел, като извитата английска буква U, леко вълниста, с миниатюрни топченца на двата си заострени края – да не наранят тънката кожа. Разперени лакти, бързи движения с опипващи пръсти, поправящи кока на тила, птичи наклон на главата. Плитка. Прав път. Къдрици над ниското нежно чело и отзад,

---

* Николай Огарьов – руски поет, публицист и обществен деец (1813 – 1877). – *Бел. прев.*

** Александър Огарьов – актьор, режисьор, педагог (1961 г.). – *Бел. прев.*

на вратлето. Бърз неразбираем въпрос през усмихнатите устни, стиснали фибите. По-прекрасна от жената, която си оправя прическата, е само жената, в която си влюбен. Жалко че сега всички се подстригват късо, глупачки.

Маля имаше дълга коса. А самата Маля – беше.

Вишните се чистят дълго, това е досадна работа, по-добре да сте двама или дори трима – и пак ще се омацаш до ушите, а сокът не се маха с нищо, разкарай се, не се върти все сред жените де, ти си момче, как така с нищо, драга, като се маха напълно? Нали знаеш, вземаш половин чаена лъжичка лимонтузу...

Аз се мотая наоколо, като все се оглеждам и нарочно си влача краката, загребвам със сандалите си пясък, сухи елхови иглички, лепкави невидими призраци на бъдещите масловки – чужда вила край Москва, крехки дървени подпори на отминалото детство.

Аз съм момче. И ме гонят. Отказват ми.

Вече разбирам, че това е трагедия, но все още не се сещам, че винаги ще бъде така.

Изкормените вишни се изсипват в съд – голям, меден, с дървена дръжка – и ги варят по нов за Агафия Михайловна начин, без да доливат вода. Спомняте ли си в „Ана Каренина“? Ама не, откъде накъде ще го помните... Женска компания на верандата, шиене на пелени, плетене на одеялце. Бременната Кити. Сладкишът на Анке.*

Лимони, масло, омраза – направо от избата, добре изстудени. Подозирал ли е горкият Николай Богдано-

---

* За знаменития сладкиш на Анке, поднасян на всеки празник в Ясна поляна, пише в мемоарите си Татьяна Кузминска – по-младата сестра на София Андреевна Толстой. Рецептата за него е взета от Николай Анке, декан на Медицинския факултет към Московския университет. – *Бел. прев.*

вич Анке (пресимпатичен доктор, професор в Московския университет в катедрата по фармакология, обща терапия и токсикология, таен съветник, роден на 6 декември 1872 г. в Москва, в семейство на търговец, починал в същия град на 17 декември 1872 г.), че десертът по неговата рецепта ще получи такова страшно безсмъртие? Любов Александровна, с моминско име – о, тази музика на незаконородената страст! – Иславина, по мъж – о, тази груба проза на съпружество-то! – Берс. Скъпоценната и вечно бременна съпруга на Андрей Евстафиевич Берс, също лекар.

Колеги. Отровно братство.

Гледната ви точка не издържа на никаква критика, драги. Практиката ви е трън в задника ми. Успехът ви е резултат от прискърбната глупост на публиката, поверяваща най-ценното, което има – собственото си здраве – в ръцете на невежи шарлатани. Вие сте ужасен диагностик. Но дойде ли вашият ред да умирате, да поемате на малки глътчици (преди и след, и вместо храната) своята порция земни страдания – всички ние ще се съберем край смъртния ви одър, всички, всички без изключение, и свели плешивите си глави и проскубаните си криле, ще ви лекуваме самоотвержено, с всички сили, без капка надежда и все пак молейки се, и то безплатно, защото и без това ние, избраните жреци на истинския бог, сме прекалено малко. Ние, лекарите.

Трийсет минути. Трийсет и пет.

Продължавайте да помпите, колега, аз не мога повече.

Счупени в името на изплъзващия се живот ребра. Замряло сърце. Черни кръгове. Ледена пот по гърба. Терапия на отчаянието. Без признаци на жизнена дейност. Мозъкът е мъртъв още отпреди да започнем.

И все пак продължавайте!

Късно е. Умря.

Изпечен на шиш заради погрешна диагноза, убит от побеснялата невежа гълпа, отровен от изпития на екс холерен вибрион, заразен от пациент, изпепелен, задръстен от холестеролни плаки, измъчен, похабен и прокъсан от непосилна отговорност.

Работил е като меден съд – докато не е излязъл от строя.

Нимби долу, колеги! Още един лекар си отиде.

По дяволите, пак се отплеснах! Извинете.

И така, Николай Богданович Анке. Сладкишът на Анке. Рецептата, продиктувана от Любов Александровна Берс, тъща на Толстой (на Лев Николаевич, естествено, другите двама не се броят). Записвала я е, изплезила черния си език от усърдие. Защо ви е такъв езикът, Любочка? Въглен. Въглен от бреза. Вземала със сребърни щипци от специална кутийка, гълтала го, давейки се – скърцал между зъбите, антрацитни песьчинки, кръговратът на въглерода в природата, черни страдалчески очи, мършавост. След време всички ние отново ще се превърнем в диаманти. След милион или повече години. А защо точно въглен, що за странни пристрастия? Осем деца. Стар любвеобилен съпруг. Токсикоза. Безкрайна токсикоза. Въгленът е просто мек вариант на отклоненията от нормата, други в края на бременността дъвчат и мазилка, и чупливите графити на моливите, дори глина. Веднъж майка ми си призна, че докато ме е носила, яла сапун – глицеринов, полупрозрачен, зелен като стъкло от бутилка. Едно-единствено, почти кръгло парче, стопено като гладко камъче. Подарък от някого. От странство. В ерата на всеобщия дефицит. Много го икономисвала, така че да ѝ стигне докрая. Нежно го